

وضعیت حفاظتی پستانداران حیات وحش کشور

غنای گونه‌ای پستانداران ایران نباید موجب غرور شود چرا که از گونه‌هایی همچون شیر ایرانی و ببر مازندران امروز جز نامی باقی نمانده است و اگر برنامه مدون و جامعی برای حفظ و صیانت از گونه‌های ارزشمند دیگری از پستانداران همچون گور ایرانی، یوزپلنگ ایرانی، خرس سیاه، گوزن زرد وجود نداشته باشد در آینده نه چندان دوری نیز شاهد نابودی این گونه‌های نادر کشورمان خواهیم بود. رده پستانداران با تعداد ۱۹۴ گونه شناسایی شده، نسبتاً طیف وسیعی از حیات وحش ایران را به لحاظ تنوع گونه‌ای تشکیل می‌دهد. این تعداد گونه با توجه به تعداد کل گونه‌های پستاندار دنیا یعنی ۵۴۸۸ گونه که در ۲۸ رسته رده بندی شده است از لحاظ تنوع در دنیا نیز از غنای خوبی برخوردار می‌باشد چرا که پستانداران ایران در ۱۰ رسته و ۳۷ خانواده قرار دارند.

راسته جونندگان (*Rodentia*)، راسته خفاشها (*Chiroptera*)، راسته گوشتخواران (*Carnivora*)، راسته خارپشتهها (*Erinaceomorpha*)، حشره خواران (*Soricomorpha*)، نهنگ‌ها (*Cetacea*)، زوج سمان (*Artiodactyla*)، خرگوش‌ها (*Lagomorpha*)، فردسمان (*Perissopactyla*) و گاوهای دریایی (*Sirenia*) که از این میان راسته جونندگان با ۶۹ گونه بیشترین تعداد و راسته گاوهای دریایی و فردسمان با ۱ گونه کمترین تعداد را به خود اختصاص داده است. از جمله گونه‌های شاخص ایران می‌توان به گورخر ایرانی، یوزپلنگ، خرس سیاه بلوچی (زیرگونه ایرانی خرس سیاه آسیایی) و گوزن زرد اشاره کرد.

با وجود اهمیت و ارزش گونه های جانوری ایران به ویژه پستانداران که بیشترین گونه های قابل شکار را تشکیل می دهند و دارای ارزش زیبایی شناختی ، نقش موثر در چرخه زیستی، خلوص ژنتیکی و دیگر ارزشهای اقتصادی و گردشگری میباشند متأسفانه تاکنون این اهمیت در اذهان عمومی در سطح واقعی خود قرار نداشته و تلاش های سازمان محیط زیست و سایر ارگانهای علمی و نهادهای مردمی در تبیین اهمیت و ارزش آنها به اندازه کافی موثر نبوده است .

رد	وضعیت حفاظتی	تعداد	نام گونه
پستانداران	منقرض شده بصورت منطقه ای (EX)	۲	شیر ایرانی (در ایران) (<i>Panthera leo persica</i>) و ببر مازندران (<i>Panthera tigris virgata</i>)
	بحرانی (CR)	۴	یوزپلنگ ایرانی (<i>Acinonyx jubatus</i>)، خرس سیاه آسیایی (<i>Ursus thibetanus</i>) - گورخر آسیایی (<i>Equus onager</i>) - گوزن زرد ایرانی (<i>Dama mesopotamica</i>)
	در معرض خطر انقراض (EN)	4	نهنگ آبی (<i>Balaenoptera musculus</i>) - فک خزر (<i>Pusa caspica</i>) - نهنگ باله ای (<i>Balaenoptera physalus</i>) - پلنگ ایرانی (<i>Panthera pardus</i>)
	آسیب پذیر (VU)	۱۲	کل و بز (<i>Capra aegagrus</i>) - آهو (<i>Gazella subgutturosa</i>) - خفاش انگشت دراز (<i>Moytis capaccinii</i>) - قوچ و میش ارمنی (<i>Ovis orientalis</i>) - قوچ و میش اورپال (<i>Ovis vignei</i>) - نهنگ اسپرم (<i>Physeter macrocephalus</i>) - خفاش نعل اسبی مهلی (<i>Rhinolophus mehelyi</i>) - زرده بر (<i>Vormela peregusna</i>) - پورپویز بی باله (<i>Neophocaena phocaenoides</i>) - گاو دریایی (<i>Dugong dugon</i>) - آهوی کوهی (<i>Gazella gazelle</i>) - شنگ هندی (<i>Lutrogale perspicillata</i>)